

The background of the slide is a photograph taken from an airplane window, looking out over a vast, flat landscape under a clear sky. The horizon is low, and the sky is a deep blue. A long, thin, dark object, likely a wing or a tail fin, extends from the left side of the frame towards the right, silhouetted against the sky. The ground below is a mix of dark and light patches, possibly fields or forests, with some areas appearing to be covered in snow or ice. The overall mood is serene and expansive.

DEN UTLÄNDSKA TURISMENS POTENTIAL I SVERIGE

Ulf Rämme, Tore Englén, Sanja Vujicic, Mattias Frithiof | Maj 2025

Bakgrund och syfte

Bakgrund

Svenska Resebranschföreningen företräder merparten av landets resebyråer och researrangörer som säljer sina tjänster för både utgående och inkommande besökare och turister. Branschen har hämtat sig från den turism- och resekatastrof som pandemin innebar, men har fortfarande inte kommit tillbaka till pre-pandemiska nivåer. Detta är en situation som bland annat liknar, och sannolikt också har kopplingar till, den svaga återhämtning som gällt för det svenska inrikesflyget – vilket WSP nyligen har utrett den samhällsekonomiska betydelsen av.

Som ett led i att föra medlemsföretagens talan och bevaka deras intressen är det viktigt att, på samma sätt som för inrikesflyget, etablera och förmedla branschens betydelse för den svenska ekonomin och utvecklingen.

Syfte

Syftet med uppdraget är analysera hur den från utlandet inkommande turismen i de nordiska länderna utvecklats i ett historiskt perspektiv samt att undersöka huruvida det finns skillnader mellan länderna. Med detta som grund genomförs därefter en regional analys för att etablera turismens fördelning inom riket och branschens betydelse på regional nivå i Sverige. Sammantaget har härmed en historik och ett nuläge i nordisk jämförelse etablerats. Mot denna bakgrund kan sedan en potentialanalys genomföras – alltså beräkna vilka effekter som skulle uppstå om Sverige hade samma utveckling som snittet av resten av Norden. Den årliga potentialen för utländska turisternas konsumtion i Sverige beräknas sedan i ett längre perspektiv, för att tydliggöra den samlade effekten på lång sikt – alltså 2024-2054.

Vi hoppas bidra med ett konstruktivt inspel i debatten och ett solitt underlag för fortsatta diskussioner om initiativ och policyförslag som kan frigöra den potential som bedöms finnas i utrikes besökare i Sverige. Turistnäringarna är en odiskutabelt viktig samhällsresurs för både delar av Sverige och delar av arbetskraften som är särskilt viktiga att uppmärksamma.

Metoder

Gängse research med data från respektive lands nationalräkenskaper ligger till grund för den inledande delen av denna analys. Detta handlar främst om data avseende antal besök, vistelselängder och storlek och karaktär på turisternas konsumtion i Sverige, alltså turistexporten. För att skapa jämförbarhet mellan länderna görs en justering av valutakurser, skillnader i nationella prisnivåer samt respektive lands befolkningsstorlek. Beräkningarna uttrycks i SEK och 2022/23 års prisnivå, något som sedan möjliggör jämförbarhet både bakåt och framåt dvs. genomförandet av scenarier för den framtida utvecklingen.

Turistexportens utveckling beskrivs för de senaste trettio åren, alltså sedan 1993.

För att beräkna de lokal- och regionalekonomiska effekterna av turistkonsumtionen används en av WSP framtagen modell som regionalisar SCB:s Turistsatellitkontoberäkningar. Skattningen baseras på den regionala gästnattsstatistiken i kombination med lokal sysselsättningsstatistik i omkring 120 branscher. Modellen möjliggör analys av den turistrelaterade konsumtionens storlek och regionala variationer.

I analysens framåtblickande del tas utgångspunkt i samma tidsutdräkt som för den historiska tillbakablick, alltså trettio år, eller fram till 2054.

Den framtida utvecklingen och potentialen beräknas utifrån två scenarier. Ett som representerar KI's prognos för den svenska utvecklingen och att skillnaderna mellan Sverige och övriga Norden strukturellt består. I det andra scenariot antas att skillnaderna mellan den svenska och den genomsnittliga nordiska utvecklingen elimineras. Differensen mellan de två scenarierna utgör således "gapet" eller en indikation på turistpotentialen om Sverige presterat i nivå med snittet övriga Nordiska länder.

Resultaten framställs som årliga effekter, men summeras också för den tidigare nämnda tidshorisonten.

Huvudsakliga slutsatser

- I Nordisk jämförelse har Sverige ökat sin turistnäring mer än övriga Norden mellan tidigt 1990-tal och tidigt 2000-tal. Därefter har övriga länder återigen ökat mer än Sverige och det finns idag ett betydande, och trendmässigt ökande, "gap" mellan Sverige och snittet för övriga Norden.
- Det långsiktiga gapet i turistkonsumtion pekar på att det finns potential att öka de utländska turisternas konsumtion i Sverige med 15-17 miljarder kronor per år.
- Sysselsättningspotentialen, att Sverige presterar i nivå med snittet i Norden, motsvarar 2024 cirka 9 500 arbetstillfällen, varav knappt 7000 kan kopplas direkt till de företag där de utländska förlägger sin konsumtion.
- Över tid ökar denna underliggande sysselsättningspotential för att år 2054 uppgå till totalt cirka 15 000 nya jobb.
- Motsvarande potential vad gäller produktionen (förädlingsvärdet) i näringslivet bedöms år 2054 uppgå till 11 miljarder kr.
- Totalt, summerat över hela prognosperioden 2024-2054, beräknas produktionspotentialen uppgå till cirka 280 miljarder kr.
- Den utländska turismen stod 2022 för 1,4 procent av den totala sysselsättningen i Sverige och 0,8 procent av BNP.
- För varje arbetstillfälle som skapas i turistbranschen, så bedöms det tillkomma ytterligare omkring 0,4 jobb i andra delar av ekonomin.
- Störst avtryck beräknas de utländska turisterna ge i Jämtlands, Värmlands och Gotlands län. I Jämtland bedöms turismen svara för nära 5 procent av sysselsättningen och knappt 4 procent av bruttoregionprodukten (BRP).
- En konsumtion på drygt 100 miljarder kr gör den inkommande turismen från utlandet till en av Sveriges 10 största exportbranscher. Det innebär större exportintäkter än exempelvis livsmedelsindustrin, metallvaruindustrin och den samlade finansiella sektorn.
- Bland de nio branscher med större exportvärden än den utländska turismen är det endast fyra som genererar en högre direkt sysselsättning. Den utländska turismen skapar således förhållandevis många arbetstillfällen jämfört med de traditionella exportnäringarna.

**POSTPANDEMISKA BETRAKTELSE
KRING TURISMEN I SVERIGE**

Några nyckeltal kring svensk turism år 2023

I inledningen av 2020 lamslogs Sverige och det globala resandet av Coronapandemin. Nedgången i det internationella resandet blev kraftig och saknade motsvarighet i relation till tidigare kriser. Som exempel kan nämnas att antalet utländska besökare minskade med 70 procent i EU under 2020. Det internationella resandet till Sverige och de övriga nordiska länderna följde med i denna historiskt nedgång. Som en parallell kan konstateras att under IT-kraschen 2002/2003 och den globala finanskrisen år 2008/2009 var motsvarande nedgång i det internationella resandet till Europa mindre än 10 procent när den var som mest omfattande.

Krisen i det internationella resandet blev, precis som under tidigare nedgångar, kortvarig och redan år 2021 påbörjades en återhämtning. Det skulle dock dröja till år 2023 innan de internationella besökarnas antal i Europa och de nordiska länderna var tillbaka på samma nivå som år 2019.

För att beskriva den svenska turismens storlek och struktur under vad som är att betrakta som ett "normalår" utgår WSP därför ifrån statistik avseende år 2023. Tabellen visar att det detta år genererades omkring 248 miljoner gästnätter i Sverige. Omkring en tredjedel av det totala antalet gästnätter genomfördes av utländska turister.

		Svenska turister	Utländska turister	Totalt
Övernattningar	Kommersiella (milj)	48	16	64
	Icke Kommersiella (milj)	119	65	184
Konsumtion	Totalt (mdkr)	293	125	418
	Per dygn (kr)	1 754	1 543	1 685
Konsumtionsmönster	Bo	19%	17%	18%
	Äta	12%	12%	12%
	Transport	22%	25%	23%
	Göra	47%	44%	46%
Förädlingsvärde	Totalt (mdkr)			103
	Andel av totalt förädlingsvärde			1,8%
Produktionsvärde	Totalt (mdkr)			250
	Andel av totalt produktionsvärde			2,3%
Sysselsatta	Totalt (tusental)			123
	Andel av total sysselsättning			2,4%

Några nyckeltal kring svensk turism år 2023

Av de utländska turisternas totala antal gästnätter förlades omkring var femte till en kommersiell anläggning såsom hotell, vandrarhem eller stugbyar. Bland icke kommersiella boendeformer efterfrågades drygt var tredje gästnatt av en utländsk turist. Svenska turister har delvis annorlunda boendepreferenser där affärsresenärer efterfrågar kommersiellt boende medan fritidsresenärer efterfrågar såväl kommersiella som icke kommersiella gästnätter.

Tabellen ovan visar att svenska och utländska turister i Sverige spenderade omkring 420 miljarder kronor på varor och tjänster år 2023. Utländska turister spenderade omkring 125 miljarder kronor vilket innebär att ungefär var tredje konsumerad krona i turistnäringarna genereras från utlänningar. Studeras dygnsutlägg kan konstateras turister, oavsett ursprung, spenderar knappt 1 700 kronor per gästnatt men också att svenska turister spenderar omkring 14 procent mer per gästnatt än sina utländska motsvarigheter.

I samband med sina resor väljer den genomsnittliga turisten att spendera drygt 75 procent av sina utgifter på boende, mat och aktiviteter. Det finns också vissa skillnader i hur svenska och utländska turister väljer att allokera sin konsumtion. Utländska turister lägger en mindre andel av sin konsumtion på boende och aktiviteter och en större andel på transporter.

Att svenska turister lägger en större andel av sin konsumtion på boende och aktiviteter torde ha att göra med att en betydande andel utgörs av affärsresenärer, vilka spenderar mer på boende, medan fritidsturisterna spenderar en större andel av sin konsumtion på aktiviteter såsom kultur, sport och fritid eller shopping.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan konstateras att turismen i Sverige 2023 stod för omkring 1,8 procent av det samlade förädlingsvärdet och 2,3 procent av det samlade produktionsvärdet. Samma år sysselsattes omkring 123 000 personer i turistnäringarna vilket motsvarade omkring 2,4 procent av den totala sysselsättningen i Sverige.

De nationella samhällsekonomiska nyckeltalen går inte att bryta ner på turisternas ursprung, men baserat på de redovisade nyckeltalen kring konsumtion och gästnätter kan den allmänna slutsatsen dras att utländska turister idag står för omkring en tredjedel av den samhällsekonomiska betydelsen av den totala turismen i Sverige.

A photograph of an airplane wing in flight, viewed from the side. The wing is dark, and the sky is a mix of blue and orange, suggesting a sunset or sunrise. The wing's shadow is visible on the ground below.

SVENSK TURISM I NORDISK JÄMFÖRELSE

Utländsk turism i de nordiska länderna

I detta kapitel analyseras hur den utländska turismen i de nordiska länderna utvecklats i ett historiskt perspektiv samt huruvida det finns skillnader mellan länderna. Utgångspunkten är dels besökarna, det vill säga hur stora volymer det rör sig om och hur dessa har utvecklats över tid, dels utifrån ett ekonomiskt perspektiv i vilket de utländska besökarnas konsumtion i de nordiska länderna undersöks med utgångspunkt i volym och utveckling. Genom att WSP använder källor som kompletterar varandra ges möjlighet till en mer nyanserad bild av huruvida det i de utländska besöken möjligen finns en underutnyttjad potential för svensk turistnäring.

Vid jämförelser av internationell statistik finns många fallgropar att förhålla sig till. WSP har kommit att begränsa undersökningen till jämförelser av de inkommande besökarnas gästnätter i kommersiella anläggningar samt nationalräkenskapernas beräkningar av de nordiska ländernas turistexport. Insamlingen av gästnattsstatistik sker delvis med olika metoder och enligt olika definitioner i de olika länderna. Genom att utnyttja den gästnattsstatistik som rapporteras till Eurostat är förutsättningarna för jämförelser bättre. Eurostats statistik är dock att betrakta som en miniminivå baserat på inrapportering, varför man bör beakta att data från enskilda länder i praktiken kan vara av större omfattning.

Det är i sammanhanget också värt att återigen förtydliga att WSP endast nyttjar statistik kring kommersiella övernattningar från utländska besökare. Eftersom det saknas uppgifter om icke kommersiella övernattningar innebär detta att de utländska besökarnas totala volym sannolikt underskattas. Samtidigt är det en fullgod, och inte minst jämförbar, indikator på utvecklingens riktning.

Vad gäller beskrivning och analys av de utländska turisternas konsumtion finns det finns två huvudsakliga ingångar. Den ena utgörs av Nationalräkenskaperna och den så kallade turistexporten, medan den andra utgörs av respektive lands turistsatellitkontoberäkningar. Medan den förra har som huvudsyfte att beskriva de utländska turisternas betydelse för samhällsekonomin i stort har den senare syftet att beskriva de utländska besökarnas betydelse för turistnäringen/-branschen i respektive land. Båda källorna baseras på internationellt överenskomna tillvägagångssätt för att i möjligaste mån skapa jämförbarhet mellan länder.

En jämförelse mellan de två källorna visar att de utländska turisternas konsumtion i de nordiska länderna är högre enligt turistsatellitkontoberäkningarna jämfört med respektive lands nationalräkenskaper.

Utländsk turism i de nordiska länderna

Trots denna skillnad i nivå visar jämförelsen att utveckling och tillväxttakt skiljer sig relativt lite åt mellan de två källorna. En rimlig förklaring till skillnaderna i nivå torde vara att turistsatellitkontoberäkningarna har en bredare definition av turisters konsumtion än vad nationalräkenskaperna har.

För denna studies syfte och fokus har WSP valt att utgå ifrån respektive lands nationalräkenskaper för att belysa den inkommande turismens storlek och utveckling. Inte minst möjliggör denna källa jämförelser i ett längre tidsperspektiv än om WSP använt respektive lands turistsatellitkontoberäkningar. Ytterligare en styrka med detta tillvägagångssätt är att framtagna av nationalräkenskaperna i högre grad sker med en enhetlig och internationellt jämförbar metod. Datat lämnar mindre risker för feltolkningar och nationella anomalier.

Genom att studera turisternas konsumtion och betydelse för ekonomin blir bilden av den inkommande turismen mer komplett eftersom vi kommer runt frånvaron av icke kommersiella gästnätter i den officiella inkvarteringsstatistiken.

Då nationalräkenskaperna endast möjliggör studier av volym och utveckling över tid har WSP därför använt respektive lands turistsatellitkontoberäkningar som komplement för att belysa hur de utländska turisternas konsumtion fördelar sig på olika varor och tjänster.

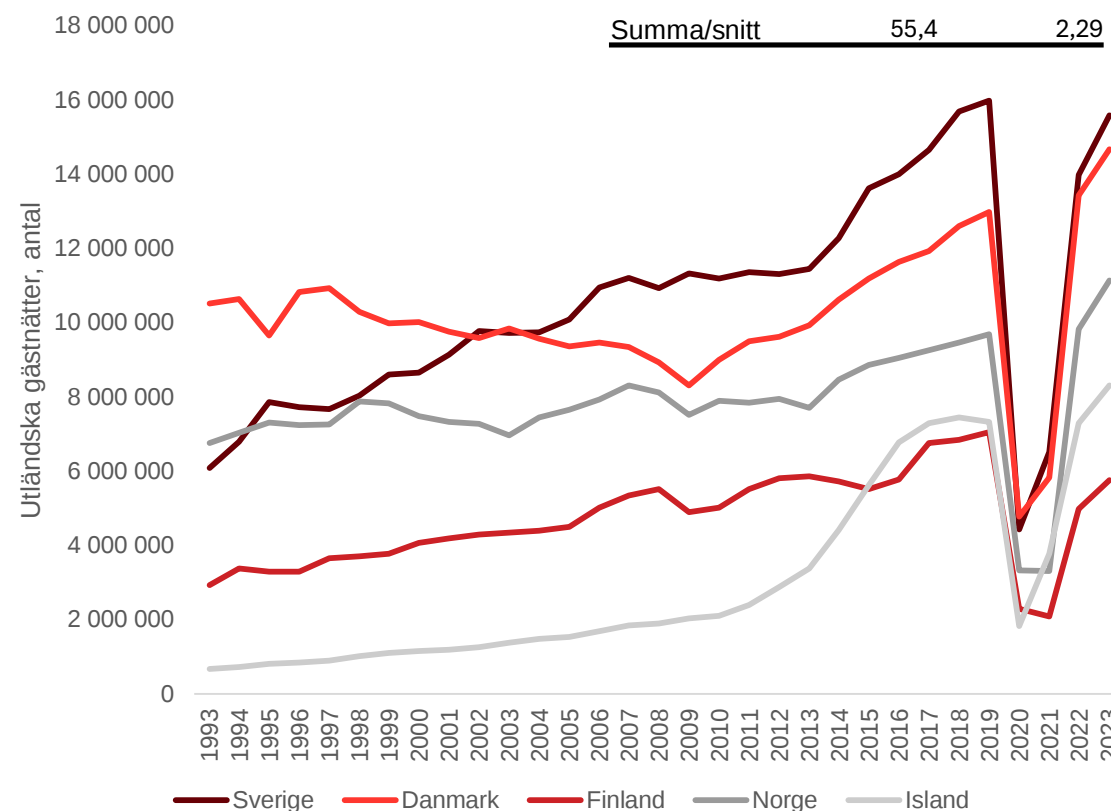
Flest utländska turister i Sverige

Det totala antalet kommersiella övernattningar av utländska turister i Norden 2023 uppgick till 55,4 miljoner. Utländska besökare efterfrågade ungefär lika många gästnätter i Sverige som i Danmark. Antalet övernattningar från utländska besökare på kommersiella anläggningar var samtidigt lägst till antalet i Finland.

I diagrammet visas antalet utländska gästnätter på hotell, vandrarhem, stugbyar och camping under perioden 1993-2023. I ett längre historiskt perspektiv har antalet gästnätter från utländska besökare mer än fördubblats i Sverige, men det var först under 2000-talet som Sverige kom ikapp och gick om Danmark i absoluta tal. Anledningen till detta var att Danmark tappade utländska besökare under åren omkring millennieskiftet. Efter finanskrisen har dock Sverige och Danmark utvecklats i ungefär samma omfattning. I Norge varierade antalet utländska gästnätter mellan 6,9 och 8,1 miljoner per år fram till år 2013, men utan någon tydligt positiv utveckling. Därefter skedde en viss tillväxt fram till år 2019. Finland uppvisar, precis som Sverige, en tydlig tillväxt i antalet utländska turister, om än på en väsentligt lägre nivå.

Coronapandemin hade en något starkare och mer utdragen effekt på de utländska besökarna i Sverige och Finland. Till skillnad från i Norge och Danmark hade antalet utländska besökarna inte återhämtat sig fullt ut år 2023.

Utländska gästnätter		
	Antal miljoner år 2023	Antal per capita år 2023
Sverige	15,6	1,48
Norge	11,1	2,03
Danmark	14,7	2,47
Finland	5,8	1,03
Island	8,3	22,1
<u>Summa/snitt</u>	<u>55,4</u>	<u>2,29</u>

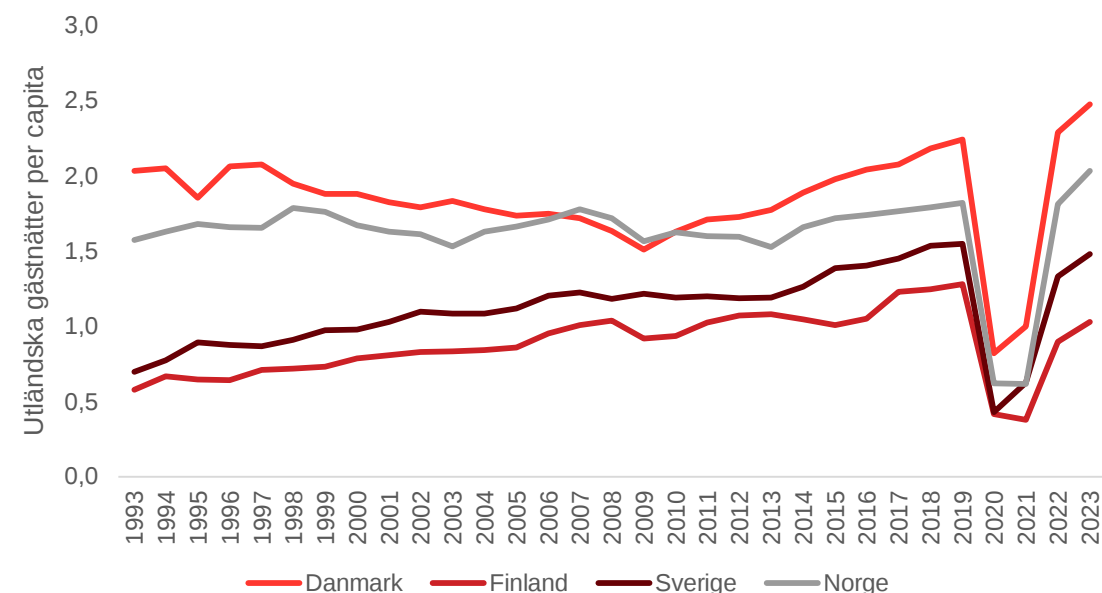
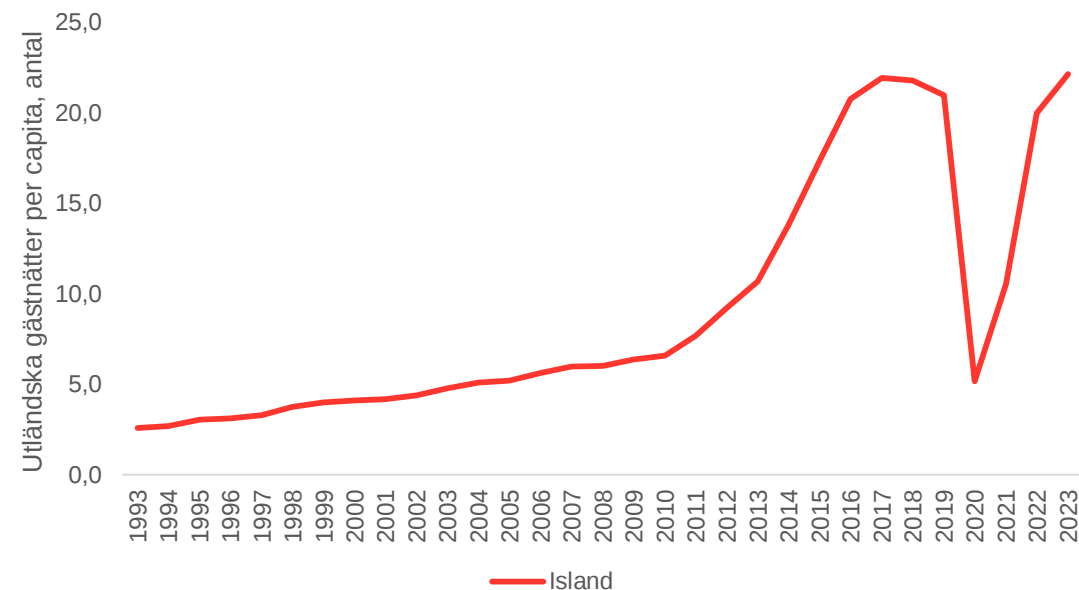

Högst turistintensitet i Danmark och Island

Föregående bild visade de nordiska ländernas attraktivitet som turistmål i absoluta termer. Det är emellertid svårt att göra direkta jämförelser då turistvolymen vid olika tidpunkter är ett resultat av länders marknadsstorlek och mottagningskapacitet. Genom att beräkna antalet internationella gästnätter per capita i destinationslandet ges förutsättningar för jämförbarhet då det tar hänsyn till variationer i mottagningskapacitet och på så sätt bättre uttrycker den internationella turismens intensitet i respektive land.

Island redovisas i ett separat diagram då dess utveckling spelat i en egen division under i stort sett hela undersökningsperioden. Redan omkring sekelskiftet hade Island mer än dubbelt så hög turistintensitet som Danmark och Norge. Vid tidpunkten för finanskrisen 2008/2009 hade den ökat ytterligare och på tröskeln till pandemin var antalet gästnätter per capita 10 gånger högre jämfört med de bäst presterande länderna i övriga Norden.

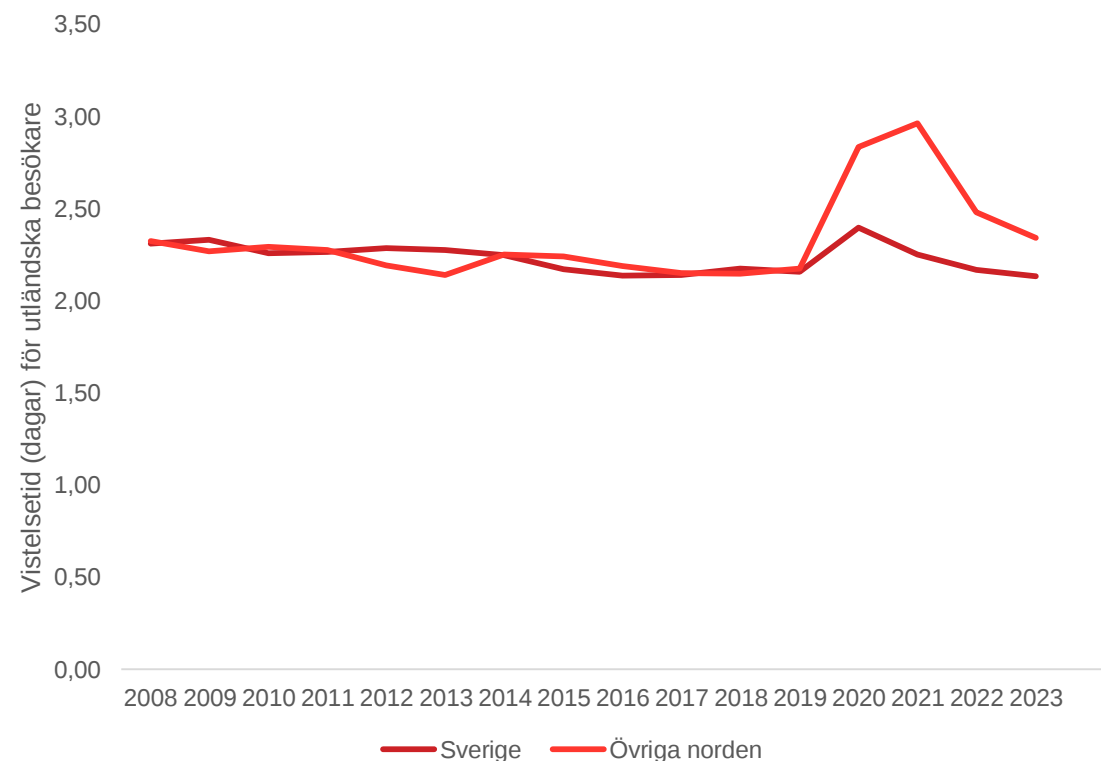
I övriga Norden kan konstateras att Danmark och Norge under hela perioden relativt sett har varit mer attraktiva som destinationer än Sverige och Finland. Över tid har skillnaderna mellan länderna minskat, då den starkaste ökningen av antalet gästnätter funnits i Sverige och Finland. Det är utan omfattande undersökningar svårt att dra slutsatser om vari orsakerna består men rimliga förklaringar torde vara att Danmark och Norge har mer effektiv marknadsföring mot utländska turister, att de har en stark turistinfrastruktur samt starkare internationell tillgänglighet.

Små variationer och förändringar i vistelsetid

De utländska turisternas genomsnittliga vistelsetid på kommersiella anläggningar har uppskattats genom att jämföra antalet internationella gästnätter med internationella ankomster i olika länder. Ett rimligt antagande är att vistelsetiden varierar mellan resenärstyp (fritid/affär) och boendeform (kommersiell/ icke-kommersiell). Då det saknas internationellt jämförbar data kring övernattningar i icke-kommersiella boendeformer är det tänkbart att den genomsnittliga vistelsetiden för internationella turister underskattas. Däremot torde det fortsatt vara en god indikator på hur vistelsetiden har utvecklats och förändrats över tid.

Diagrammet visar att utländska turister, när de väl är på plats, vistades ungefär lika länge i Sverige som i de övriga nordiska länderna under perioden 2008-2019. Vistelsetidens längd har varit svagt fallande under perioden men under pandemins inledning ökade vistelsetiden tillfälligt. Uppgången var starkare i de övriga nordiska länderna än i Sverige. Under de postpandemiska åren har vistelsetiden på nytt börjat minska för att ånyo närma sig nivåerna före pandemin.

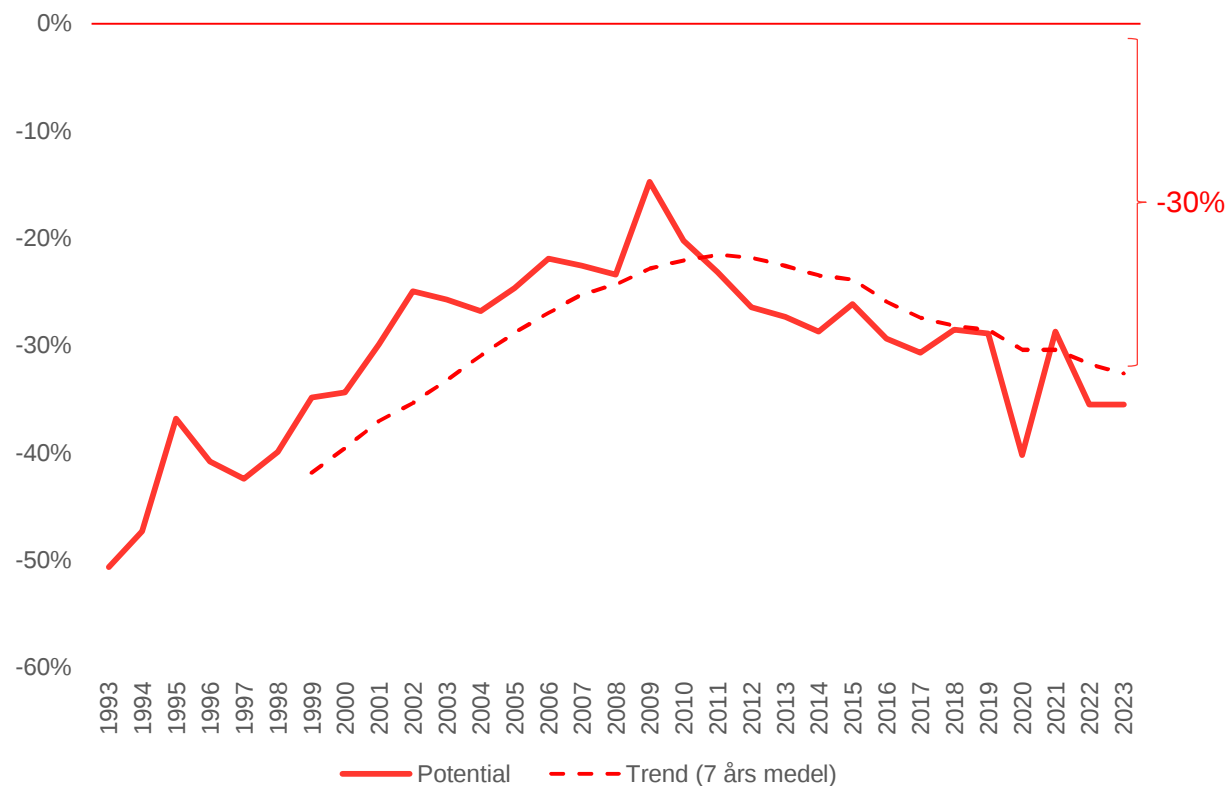

Potential att öka antalet gästnätter i Sverige

Baserat på föregående betraktelser finns möjlighet att bedöma huruvida det finns potential att öka antalet internationella turister i Sverige. För att beräkna potentialen jämförs antalet utländska gästnätter per capita i Sverige med genomsnittet för de övriga nordiska länderna. Om resultatet av denna beräkning är negativ för Sverige förklaras det av att antalet utländska gästnätter per capita understiger genomsnittet för de nordiska länderna.

Diagrammet visar att den relativa skillnaden i internationella gästnätter per capita minskade under senare delen av 1990-talet och inledningen av 2000-talet. Efter finanskrisen 2008 har skillnaden mellan Sverige och övriga länder återigen ökat från en potential om i genomsnitt 20 procent år 2010 till en potential om 36 procent år 2023. Den internationella turismen i övriga länder har alltså ökat snabbare än i Sverige under perioden.

Jämförelsen kan tolkas som att det genom att erbjuda starkare och mer attraktiva destinationer, bättre internationell tillgänglighet samt bättre och/eller bättre utnyttjad mottagningskapacitet, finns potential att öka antalet internationella gästnätter i Sverige. Därigenom skulle svensk turistnäring ha potential att generera högre omsättning såväl som högre sysselsättning än vad den gör i nuläget.

Utländska turisters konsumtion i Norden år 2023

Som beskrivits i inledningen av denna rapport har de utländska turisternas konsumtion i Norden samlats in via nationalräkenskaperna i respektive land där den redovisas inom hushållens konsumtion. Redovisade resultat och uppgifter ska inte blandas samman med turistsatellitkontoberäkningarna i respektive land.

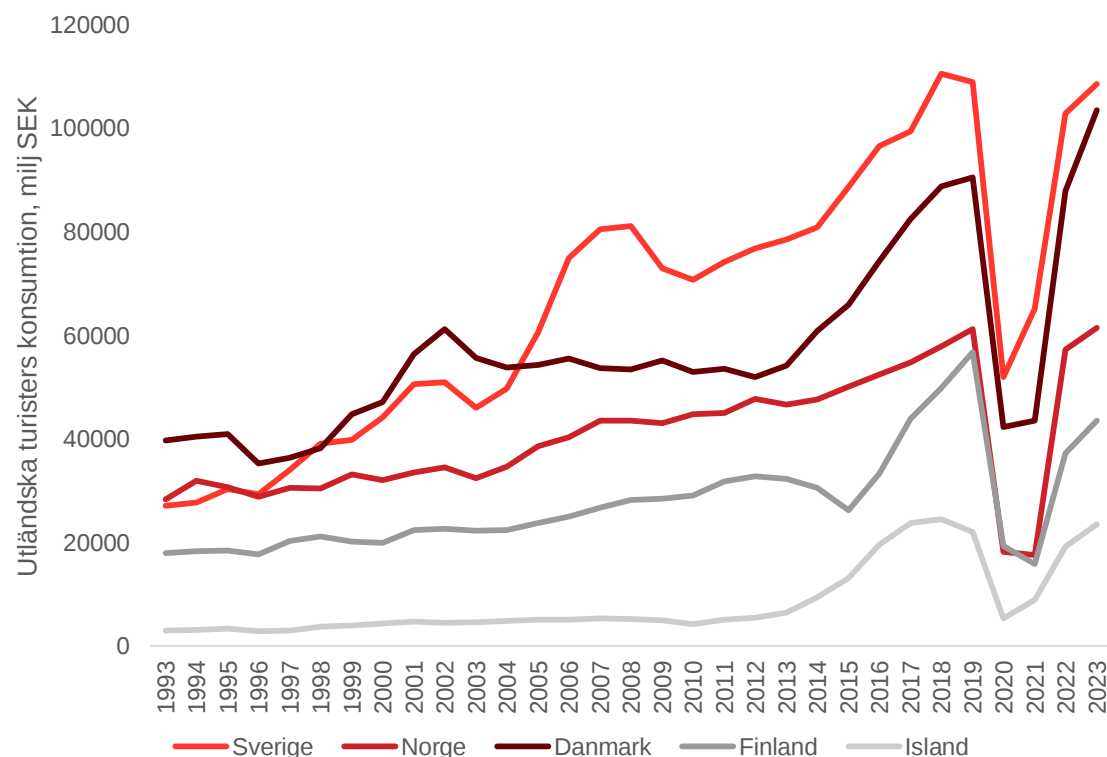
Styrkan i att använda nationalräkenskaperna är att de erbjuder bättre jämförbarhet och längre sammanhängande tidsserier. En svaghet är å andra sidan att de inte går att fördela efter bransch och inte heller går att räkna om till antal sysselsatta och/eller arbetstillfällen utan omfattande bearbetningar.

För att möjliggöra jämförbarhet mellan de nordiska länderna har respektive lands turistexport justerats för skillnader i prisnivå, inflation och växelkurser. Därigenom uttrycks respektive lands turistexport i svenska kronor och med hänsyn tagen till skillnader i prisnivå och prisutveckling mellan länder över tid. Då storleken på de utländska turisternas konsumtion varierar mellan länder beroende på kapacitet och marknadsstorlek har de utländska turisternas totala konsumtion även justerats med hänsyn tagen till respektive lands folkmängd vid olika tidpunkter. Vidstående tabell visar turistexporten från de nordiska länderna år 2023 uttryckt i svenska kronor, totalt och per invånare.

	Utländsk turist-konsumtion 2023, Milj SEK	Utländsk turist-konsumtion/ capita 2023, kr SEK	Valutakurs 2023, kr	Prisnivå-index 2023
Sverige	108 557	10 290	1,00	1,00
Norge	61 497	11 205	1,01	1,065
Danmark	103 608	17 465	1,54	1,046
Finland	43 520	7 765	11,48	0,991
Island	23 469	62 548	0,077	1,269
Summa	340 661	12 187	-	-

De utländska turisterna konsumerade varor och tjänster för omkring 340 miljarder svenska kronor i de nordiska länderna år 2023. Turismen var mest omfattande i Sverige och Danmark samt minst på Island i absoluta tal. Om man betraktar besökarnas konsumtion per capita som en indikator på turistintensitet framkommer en annan bild så till vida att turistintensitet var högst på Island och i Danmark samt lägst i Finland. Tillsammans stod Sverige och Danmark för två tredjedelar av de utländska turisternas konsumtion i Norden.

Utländska turister spenderar mest i Sverige

Diagrammet visar hur de utländska turisternas konsumtion utvecklats i de nordiska länderna under perioden 1993-2023. Sambandet med utvecklingen av de internationella turisternas gästnätter är stark.

Den svenska utvecklingen avviker från de övriga genom både genom att vara större i absoluta tal och starkare i termer av procentuell tillväxt där svängningar i huvudsak sammanfaller med 1990-tals krisen, IT bubblan, finanskrisen och, nu senast, Coronapandemin. I Danmark ökade de utländska besökarnas konsumtion under åren kring sekelskiftet. Därefter inleddes en stagnationsperiod som avbröts först under andra halvan av 2010-talet. Norge och Finland kännetecknas på lång sikt av en svagare och mer trendmässig ökning. På Island fördubblades turistomsättningen under perioden 1993-2013. Därefter har de utländska besökarnas konsumtion, om än från låga nivåer, mångdubblats på nytt.

Coronapandemin påverkade samtliga länder på likartat sätt men med tidsmässig förskjutning beroende på när och hur utdragna nedstängningar och åtgärder blev. Undantaget i Finland hade de utländska besökarnas konsumtion återhämtat sig till förpandemiska nivåer under 2023. Att återhämtningen blivit mer utdragen i Finland beror på att kriget i Ukraina kraftigt förändrat tillgänglighet till, och därmed förutsättningar för, utländsk turism i landet.

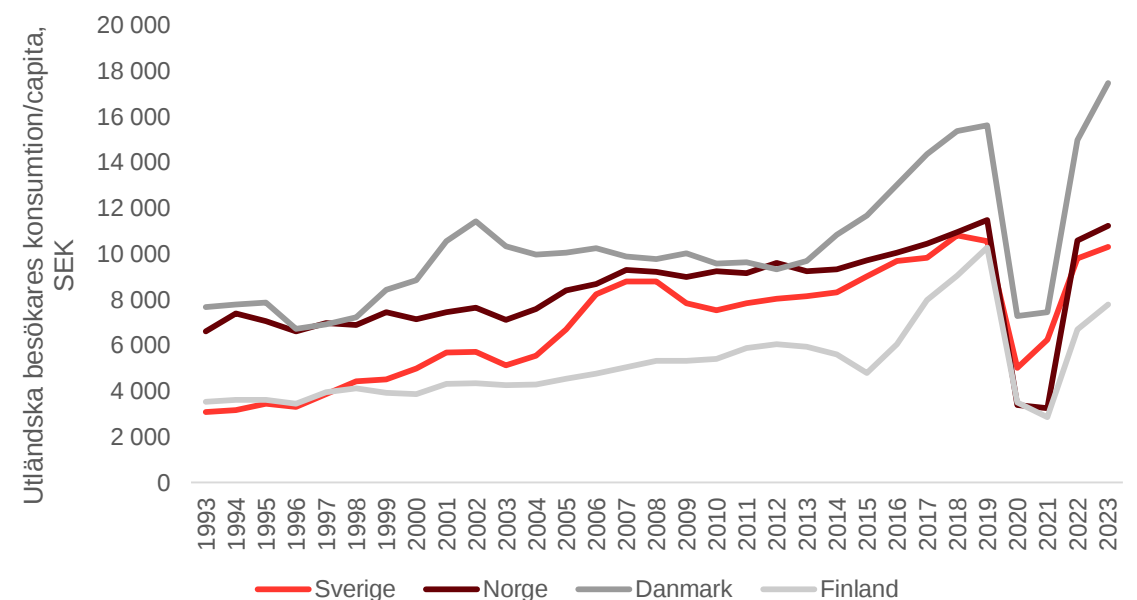
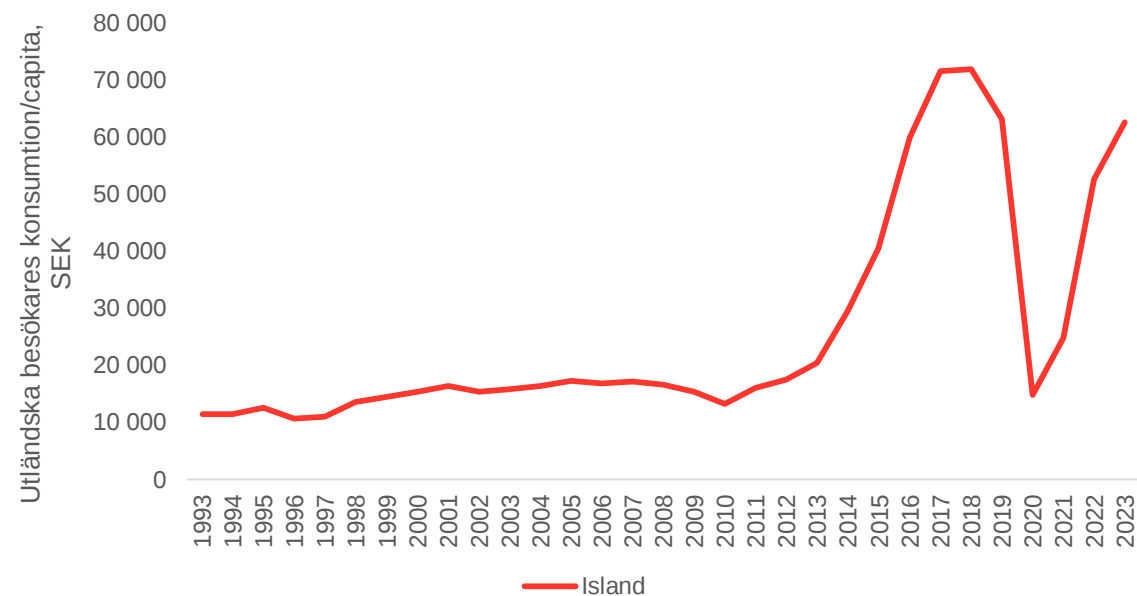
Konsumtionen per capita är högst på Island

En delvis annorlunda bild framträder då hänsyn tas till respektive lands folkmängd vid olika tidpunkter. Därigenom reduceras effekterna av varierande marknadsvolym och kapacitet varför jämförbarheten mellan länderna ökar.

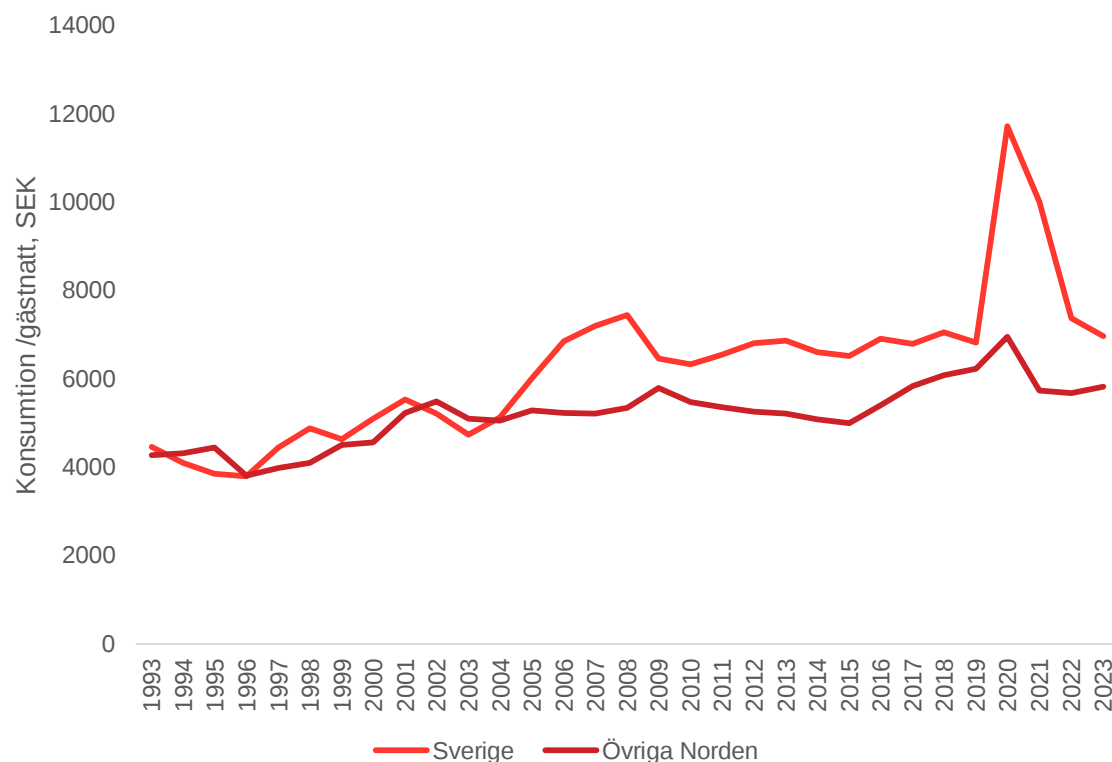
Island har under hela undersökningsperioden haft en högre turistikonsumtion per capita än övriga nordiska länder. Över tid och i synnerhet efter finanskrisen 2008/2009 har dessa skillnader förstärkts. År 2019 var turistikonsumtionen per capita mer än 4 gånger högre än i Danmark

Ur ett svenskt perspektiv är skillnaderna störst gentemot Island och Danmark under hela perioden. Efter att under några år i mitten av 2000-talets inledande decennium ha närmast sig dessa kom skillnaderna att öka på nytt. I förhållande till Norge har Sverige å andra sidan förstärkt sin position som destination för utländska turister under lång tid. År 2023 spenderade utländska turister omkring 10 300 SEK per capita i Sverige jämfört med 11 200 SEK i Norge.

Under hela perioden har utländska turister spenderat mer per capita i Sverige än i Finland. Skillnaderna var störst i samband med finanskrisen 2007/2008 och under Coronapandemin då utländska besökare spenderade mer än dubbelt så mycket per capita i Sverige. År 2023 var den utländska turistikonsumtionen per capita omkring 25 procent lägre i Finland jämfört med Sverige.

Högre dygnskonsumtion i Sverige än i övriga Norden

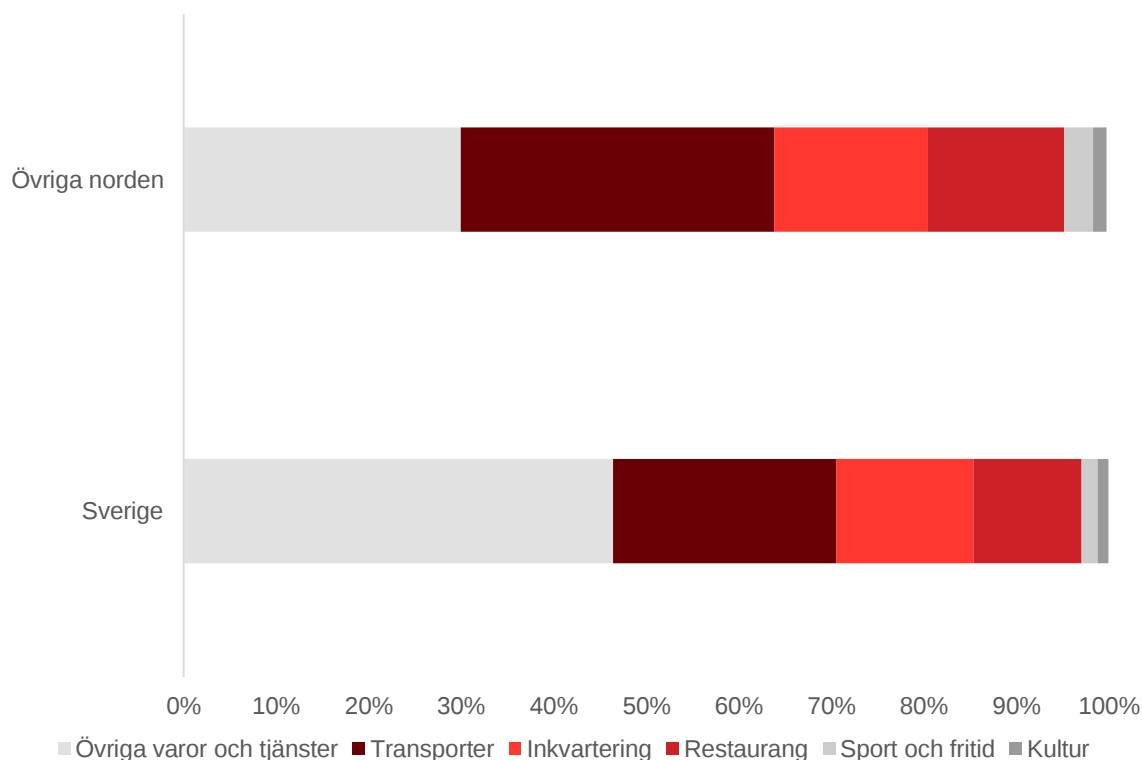

Med dygnskonsumtion avses i sammanhanget de utländska besökarnas konsumtion per kommersiell gästnatt. Skillnader i konsumtion per gästnatt kan dels ge indikationer kring i vilken utsträckning som turisterna deltar i aktiviteter och upplevelser, handlar, går på restaurang och så vidare, dels ge svar på vilken kvalitet som turistupplevelsen håller. Om exempelvis konsumtionsbeloppen är höga kan man anta att destinationen erbjuder tjänster och aktiviteter som lockar besökare att stanna längre och/eller spendera mer. Konsumtionsbeloppen kan också bero på att turistnäringen sätter högre priser på aktiviteter och upplevelser vilket gör att konsumenter spenderar mer.

En jämförelse mellan Sverige och genomsnittet för övriga nordiska länder pekar på att konsumtionen per gästnatt under lång tid har legat på en högre nivå och ökat starkare än i övriga nordiska länder. År 2023 spenderade utländska turister knappt 7 000 SEK/dygn i Sverige vilket ska jämföras med 5 800 SEK/dygn i övriga Norden. Under perioden 1993-2023 förstärktes skillnaderna då konsumtionen ökat med 2 500 SEK per dygn i Sverige och knappt 1 600 SEK per dygn i övriga Norden.

Denna iakttagelse indikerar att Sverige skulle ha relativt stor nytta av att öka volymerna av utrikes inkommande turism till Sverige.

Vad spenderar utländska besökare sina pengar på?

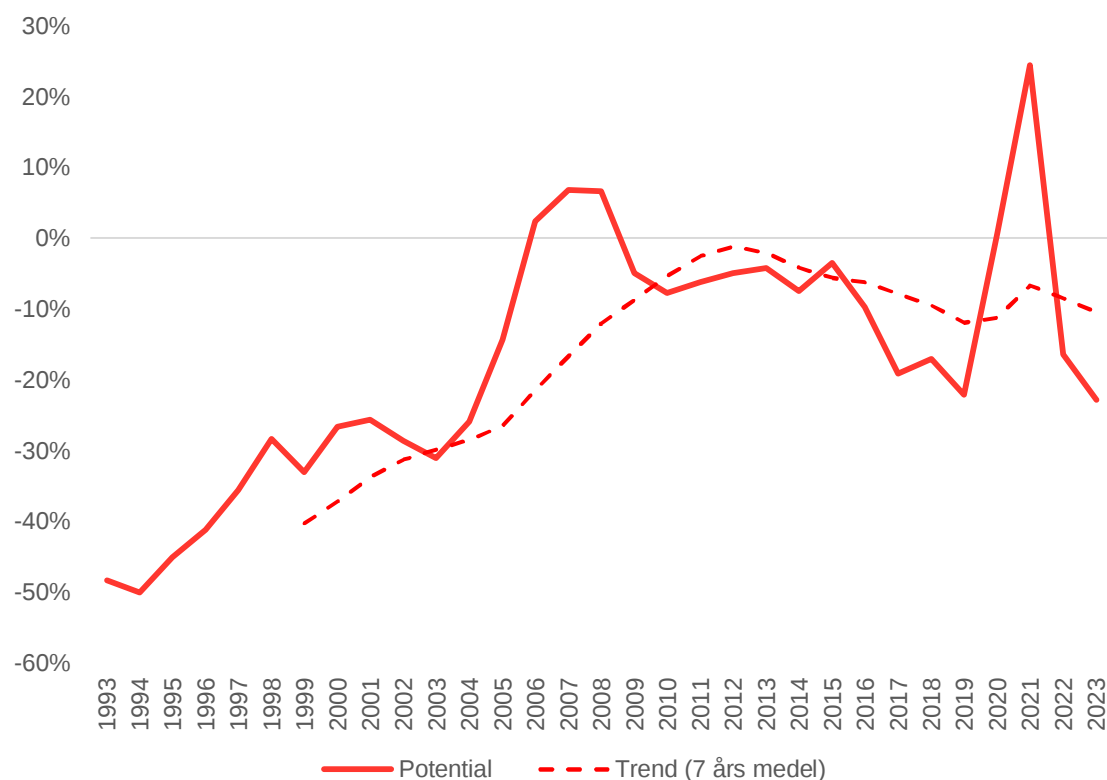

Vad spenderar de utländska turisterna sina pengar på när de väl är på plats i de nordiska länderna? För att besvara denna fråga har nationalräkenskaperna kompletterats med respektive lands satellitkontoberäkning för turismen med fokus på de utländska turisternas konsumtion. I diagrammet jämförs alltså en utländsk turistkrona i Sverige med genomsnittet för de övriga nordiska länderna.

De utländska turisternas konsumtionsmönster skiljer sig åt mellan Sverige och de övriga länderna. I Sverige upptar konsumtion av detaljhandelsvaror samt andra tjänster knappt 45 procent av konsumtionen vilket ska jämföras med 30 procent i de övriga länderna.

I de övriga länderna upptar transporter 35 procent av konsumtionen jämfört med 25 procent i Sverige. Konsumtion av kommersiellt boende är jämnt fördelad medan de utländska besökarna spenderar en större del av sina utgifter på café och restaurangkonsument i de övriga nordiska länderna. Det är något vanligare att konsumera tjänster och upplevelser inom sport, fritid och kultur i de övriga länderna jämfört med Sverige.

Outnyttjad potential från utländska turister?

För att undersöka huruvida det finns en outnyttjad potential har en GAP analys genomförts där de utländska turisternas konsumtion i Sverige, det vill säga utfallet, jämförs med en situation där utländska turister i Sverige antas konsumera i nivå med genomsnittet för övriga nordiska länder.

I diagrammet redovisas skillnaden mellan de två storheterna uttryckt i procent. Ett negativt värde ska tolkas som att utländska turister spenderar X procent mindre per capita i Sverige än i genomsnittet för övriga länder. Implikationen av detta är att det finns ytterligare potential att hämta från utländska turister i Sverige givet att det internationella erbjudandet ges rätt förutsättningar.

Diagrammet visar också att svensk turismnäring på lång sikt har blivit mer attraktiv för utländska turister. Det finns två tydliga faser där perioden 1993-2008 kännetecknas av ett successivt minskat gap och perioden 2009-2023 kännetecknas av ett stigande gap. Den trendmässiga utvecklingen av gapet visar att differensen har minskat från i genomsnitt 40 procent under senare delen av 1990-talet till drygt 10 procent under senare delen av 2010-talet och de första åren av 2020-talet.

Då detta är ett förhållande som har stått sig över lång tid torde det vara rimligt att dra slutsatsen att detta är ett strukturellt fenomen som kan förväntas hålla i sig under många år framöver. Det långsiktiga gapet, det vill säga trenden, pekar på att det finns potential att öka de utländska turisterna konsumtion i Sverige med 15-17 miljarder kronor per år.

Slutsatser Svensk turism i Nordisk belysning

- Utländska turister konsumerade varor och tjänster för totalt omkring 340 miljarder svenska kronor i de nordiska länderna år 2023.
- I ett Nordiskt perspektiv redovisar Sverige sedan tidigt 2000-tal flest antal utländska besökare och störst konsumtion från utländska turister.
- Sverige och Danmark står tillsammans för två tredjedelar av de utländska turisternas samlade konsumtion i Norden.
- Högst turistintensitet, alltså turism per capita, återfinns dock i Danmark, Island och Norge.
- Utländska besökare har ungefär samma vistelsetid och utgifter per gästnatt i alla de nordiska länderna.
- I Nordisk jämförelse har Sverige ökat sin turistnäring mer än övriga Norden mellan tidigt 1990-tal och tidigt 2000-tal. Därefter har övriga länder återigen ökat mer än Sverige och det finns idag ett betydande "gap" mellan Sverige och snittet för övriga Norden.
- Skillnaden i antalet gästnätter mellan Sverige och övriga länder har ökat från i genomsnitt 20 procent år 2010 till 36 procent år 2023.
- Det långsiktiga gapet i turistkonsumtion, det vill säga trenden, pekar på att det finns potential att öka de utländska turisternas konsumtion i Sverige med 15-17 miljarder kronor per år.

The background image is an aerial photograph taken from a high altitude, looking down at a coastline. The land is a dark, flat expanse, and the water is a deep blue. The sky is a mix of orange, yellow, and blue, indicating a sunset or sunrise. The coastline is visible as a thin line separating the land from the water.

DEN UTLÄNDSKA TURISMENS SAMLADE BETYDLSE FÖR SVENSK EKONOMI – NATIONELLT OCH REGIONALT

Direkta och indirekta effekter – en beskrivning av beräkningsmetoden

Hitintills har vi beskrivit den utländska turismens omfattning och betydelse för svensk ekonomi utifrån antal gästnätter och konsumtion. Men hur många jobb och hur mycket produktion i svenska företag uppstår tack vare den till Sverige inkommande turismen? Och vilka regionala variationer finns det i den utländska turismens avtryck i samhällsekonomin?

I detta sammanhang kan vi notera att den utländska turismen ger upphov till väsentligt större samhällsekonomiska effekter än den produktion och sysselsättning som kan knytas direkt till de företag där konsumtionen sker.

För att belysa den utländska turismens samlade effekter på produktion och sysselsättning har vi använt regionaliserade varianter av nationalräkenskapernas så kallade input/outputtabeller. Genom dessa kan man härleda varifrån turistbranschen i en specifik region hämtar sina insatsleveranser, mer precist från vilka branscher dessa beställningar görs och i vilken utsträckning insatsleveranserna kommer från företag i den egna regionen, från andra regioner i Sverige eller genom import från utlandet.

På så vis kan man – utöver det direkta genomslaget i turismsektorn – även beräkna indirekta effekter, det vill säga den ökade ekonomiska aktivitet som uppstår genom turistföretagens beställningar från andra företag, beställningar som genom olika led av leverantörsförhållanden får ”ringar på vattnet” och ökar efterfrågan på bredden i näringslivet.

Med hjälp av de regionaliserade input/outputtabellerna kan man även bedöma de så kallade inducerade effekterna, det vill säga de regionalekonomiska effekter som uppstår till följd av den privata konsumtion som, via de direkta och indirekta effekterna på produktion och sysselsättning, kan kopplas till den utländska turismen.

De direkta, indirekta och inducerade effekterna uppstår beräkningsmässigt regionalt. Långt ifrån alla inhemska underleverantörer till turistbranschen återfinns dock i den region där turistkonsumtionen sker. Den utländska turismen generar därför även en viss interregional handel med varor och tjänster. Med ledning av regionaliserade input/outputtabellerna kan vi även skapa oss en uppfattning om storleken på denna ”importerade” turismeffekt på regionens ekonomi.

Störst beroende av utländsk turism i Jämtland

År 2022 uppgick de utländska turisternas konsumtion i Sverige till drygt 100 miljarder kr. Denna konsumtion bedöms ha gett upphov till totalt 73 000 arbetstillfällen och ett förädlingsvärde på sammanlagt 50 miljarder kr.

Av de det totala antalet jobb som kan knytas till den utländska turismen beräknas 53 000 ha uppstått hos de företag där konsumtionen sker medan resterade cirka 20 000 jobb skapades via indirekta och inducerade effekter (se avsnittet ovan för en närmare förklaring). För varje arbetstillfälle som skapas i turistbranschen, så bedöms det alltså tillkomma ytterligare omkring 0,4 jobb i andra delar av ekonomin.

I riket som helhet bedöms den utländska turismen år 2022 ha stått för 1,4 procent av den totala sysselsättningen och 0,8 procent av den samlade produktionen i ekonomin (BNP). Genomslaget i ekonomin uppvisar dock mycket stora regionala variationer. Störst avtryck beräknas de utländska turisterna ge i Jämtlands län, där de bedöms svara för nära 5 procent av sysselsättningen och knappt 4 procent av bruttoregionprodukten (BRP), den regionala motsvarigheten till BNP.

Den utländska turismens beräknade effekter på produktion och sysselsättning år 2022, antal sysselsatta respektive miljoner kr i förädlingsvärde. Procentuell effekt inom parentes.

Län	Sysselsatta, direkt	Sysselsatta, totalt	Produktion, direkt	Produktion, totalt
01 Stockholms län	17514 (1,3)	26081 (1,9)	9054 (0,5)	18300 (1)
03 Uppsala län	719 (0,4)	945 (0,5)	381 (0,2)	642 (0,3)
04 Södermanlands län	446 (0,4)	639 (0,5)	226 (0,2)	430 (0,3)
05 Östergötlands län	825 (0,4)	1141 (0,5)	428 (0,2)	773 (0,3)
06 Jönköpings län	964 (0,5)	1230 (0,6)	522 (0,3)	813 (0,4)
07 Kronobergs län	807 (0,8)	1066 (1)	509 (0,4)	783 (0,7)
08 Kalmar län	1093 (0,9)	1378 (1,2)	615 (0,6)	930 (0,9)
09 Gotlands län	447 (1,5)	593 (2)	243 (1)	401 (1,7)
10 Blekinge län	501 (0,7)	648 (0,9)	284 (0,4)	445 (0,6)
12 Skåne län	6098 (0,9)	8299 (1,3)	3438 (0,5)	5851 (0,9)
13 Hallands län	928 (0,6)	1246 (0,8)	501 (0,3)	860 (0,6)
14 Västra Götalands län	10227 (1,1)	13630 (1,5)	5339 (0,5)	9047 (0,9)
17 Värmlands län	3205 (2,4)	3861 (2,9)	1832 (1,3)	2539 (1,8)
18 Örebro län	574 (0,4)	766 (0,5)	300 (0,2)	509 (0,3)
19 Västmanlands län	335 (0,3)	470 (0,4)	178 (0,1)	318 (0,3)
20 Dalarnas län	1293 (0,9)	1601 (1,2)	702 (0,5)	1035 (0,8)
21 Gävleborgs län	492 (0,4)	638 (0,5)	262 (0,2)	424 (0,3)
22 Västernorrlands län	593 (0,5)	782 (0,7)	316 (0,2)	538 (0,4)
23 Jämtlands län	2440 (3,7)	3105 (4,7)	1633 (2,6)	2343 (3,7)
24 Västerbottens län	1469 (1)	1864 (1,3)	769 (0,5)	1176 (0,8)
25 Norrbottens län	2488 (2)	3027 (2,4)	1271 (0,8)	1829 (1,1)
<i>Riket</i>	<i>53458 (1)</i>	<i>73011 (1,4)</i>	<i>28806 (0,5)</i>	<i>49985 (0,8)</i>

Utländska turister – en av våra största exportbranscher

En konsumtion på drygt 100 miljarder kr gör den inkommande turismen från utlandet till en av Sveriges största exportbranscher. När vi delar in och rangordnar det svenska näringslivet efter 65 branscher placerar sig branschen ”utländsk turism” på plats tio vad avser exportvärde. Det innebär att den utländska turismen genererar större exportintäkter än exempelvis livsmedelsindustrin, metallvaruindustrin och den samlade finansiella sektorn. Vi kan även notera att stålindustrin samt massa- pappersindustri, två branscher som traditionellt betraktas som ryggraden i svensk ekonomi, visserligen står för större exportvärden än den utländska turismen, men att skillnaden är anmärkningsvärt liten.

Bland de nio branscher med större exportvärden än den utländska turismen är det dock endast fyra som genererar en högre (direkt) sysselsättning. Den utländska turismen ger oss alltså inte enbart välbehövliga exportintäkter utan skapar också, jämfört med de traditionella exportnäringarna, förhållandevis många arbetstillfällen.

Ranking av 65 branscher med avseende på export, sysselsättning och förädlingsvärde år 2022. Exportvärde (mdr kr), sysselsatta och förädlingsvärde (mdr kr) inom parentes.

	Export	Sysselsättning	Förädlingsvärde
Industri för motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar	1 (319)	17 (76 490)	15 (117)
Dataprogrammering, datakonsulter och informationstjänster	2 (237)	10 (165 955)	5 (275)
Övrig maskinindustri	3 (237)	18 (74 176)	13 (128)
Parti- och provisionshandel utom med motorfordon	4 (204)	7 (217 421)	2 (314)
Läkemedelsindustri	5 (176)	53 (12 512)	20 (91)
Industri för stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter	6 (162)	62 (2590)	49 (22)
Stål- och metallverk	7 (151)	38 (26 249)	33 (42)
Massa-, pappers- och pappersvaruindustri	8 (147)	36 (26 848)	25 (62)
Industri för datorer, elektronikvaror och optik	9 (136)	46 (19 587)	40 (33)
Utländsk turism	10 (111)	26 (53 458)	43 (29)
Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter	11 (95)	50 (17 659)	38 (36)
Juridisk och ekonomisk verksamhet, huvudkontor; konsulttjänster till företag	12 (84)	12 (130 019)	11 (156)
Industri för elapparatur	13 (83)	41 (23 789)	46 (24)
Livsmedel, drycker och tobak	14 (82)	25 (54 338)	30 (47)
Industri för metallvaror utom maskiner och apparater	15 (62)	19 (68 300)	24 (73)
Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar	16 (61)	6 (306 188)	9 (178)
El-, gas- och värmeverk	17 (60)	34 (29 063)	10 (162)
Industri för trä och varor av trä, kork och rotting o.d. utom möbler	18 (58)	33 (33 407)	32 (42)
Magasinering och stödtjänster till transport, post och kurirverksamhet	19 (48)	24 (54 358)	14 (123)
Banker och andra kreditinstitut	20 (47)	20 (62 654)	12 (140)

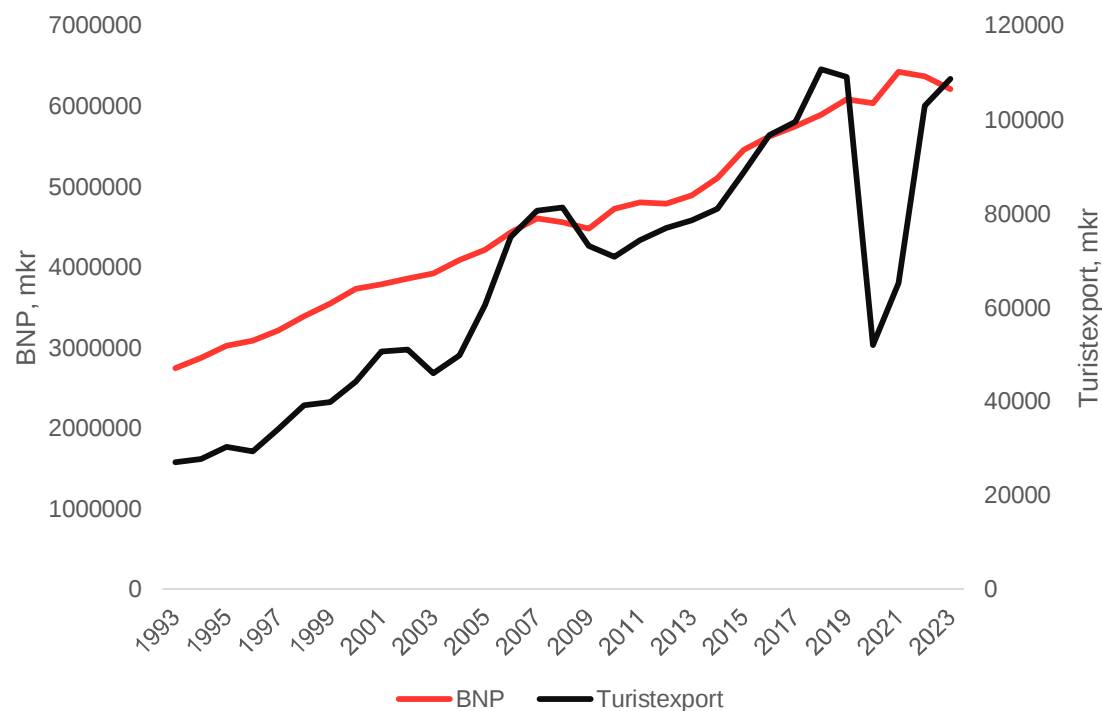
Slutsatser turismens betydelse för svensk ekonomi

- Den utländska turismen ger upphov till väsentligt större samhällsekonomiska effekter än endast den produktion och sysselsättning som kan knytas direkt till de företag där konsumtionen sker. Vi beräknar dessa i rapporten som indirekta och dynamiska effekter.
- År 2022 uppgick de utländska turisternas konsumtion i Sverige till drygt 100 miljarder kr. Denna konsumtion bedöms ha gett upphov till totalt 73 000 arbetstillfällen och ett förädlingsvärde på sammantaget 50 miljarder kr.
- Drygt 50 000 av dessa jobb uppstår direkt i de företag konsumtionen sker medan ytterligare cirka 20 000 jobb skapas indirekt och dynamiskt.
- För varje arbetstillfälle som skapas i turistbranschen, så bedöms det alltså tillkomma ytterligare omkring 0,4 jobb i andra delar av ekonomin.
- Den utländska turismen stod 2022 för 1,4 procent av den totala sysselsättningen i Sverige och 0,8 procent av BNP.
- Störst avtryck beräknas de utländska turisterna ge i Jämtlands, Värmlands och Gotlands län. I Jämtland bedöms turismen svara för nära 5 procent av sysselsättningen och knappt 4 procent av bruttoregionprodukten (BRP).
- En konsumtion på drygt 100 miljarder kr gör den inkommande turismen från utlandet till en av Sveriges 10 största exportbranscher. Det innebär större exportintäkter än exempelvis livsmedelsindustrin, metallvaruindustrin och den samlade finansiella sektorn.
- Bland de nio branscher med större exportvärden än den utländska turismen är det endast fyra som genererar en högre direkt sysselsättning. Den utländska turismen skapar förhållandevis många arbetstillfällen jämfört med de traditionella exportnäringarna.

UTLÄNDSK TURISM I ETT FRAMTIDSPERSPEKTIV

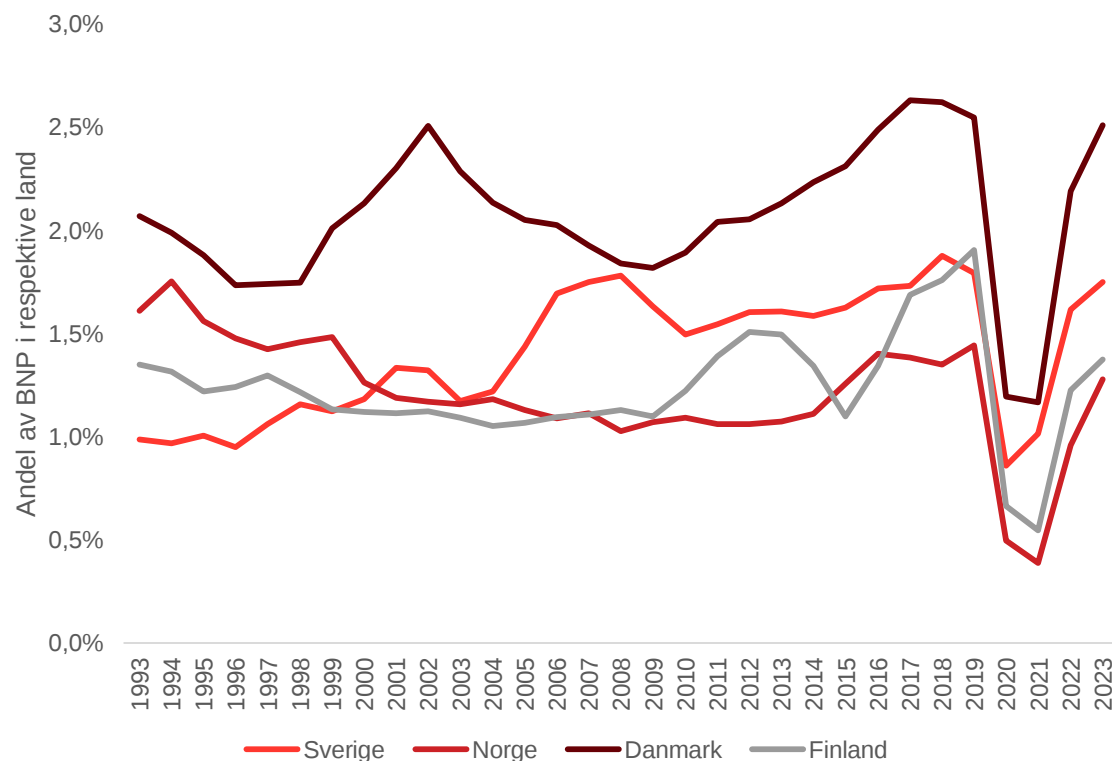
Starkt samband mellan BNP och turistexporten

I detta kapitel undersöks vilken potential som finns av utländska turisters konsumtion i Sverige under perioden 2024-2054. För att belysa detta utgår WSP från tidigare resultat samt offentliga prognoser för den framtida ekonomiska utvecklingen.

Diagrammet visar det långsiktiga sambandet mellan BNP och turistexporten vid olika tidpunkter. Det historiska sambandet är på lång sikt starkt men turistexporten uppvisar större och tydligare upp- och nedgångar. Tydligast uttryck för detta är tillväxtperioderna 2004-2008 och 2014-2018, vilka sammanföll med god konjunkturlutveckling, samt i motsatt riktning Coronapandemin 2020-2021 då nedstängningar av samhället, framförallt år 2020, innebar en kraftig men högst kortsiktig nedgång av turistexporten.

Utländska turisters betydelse för BNP

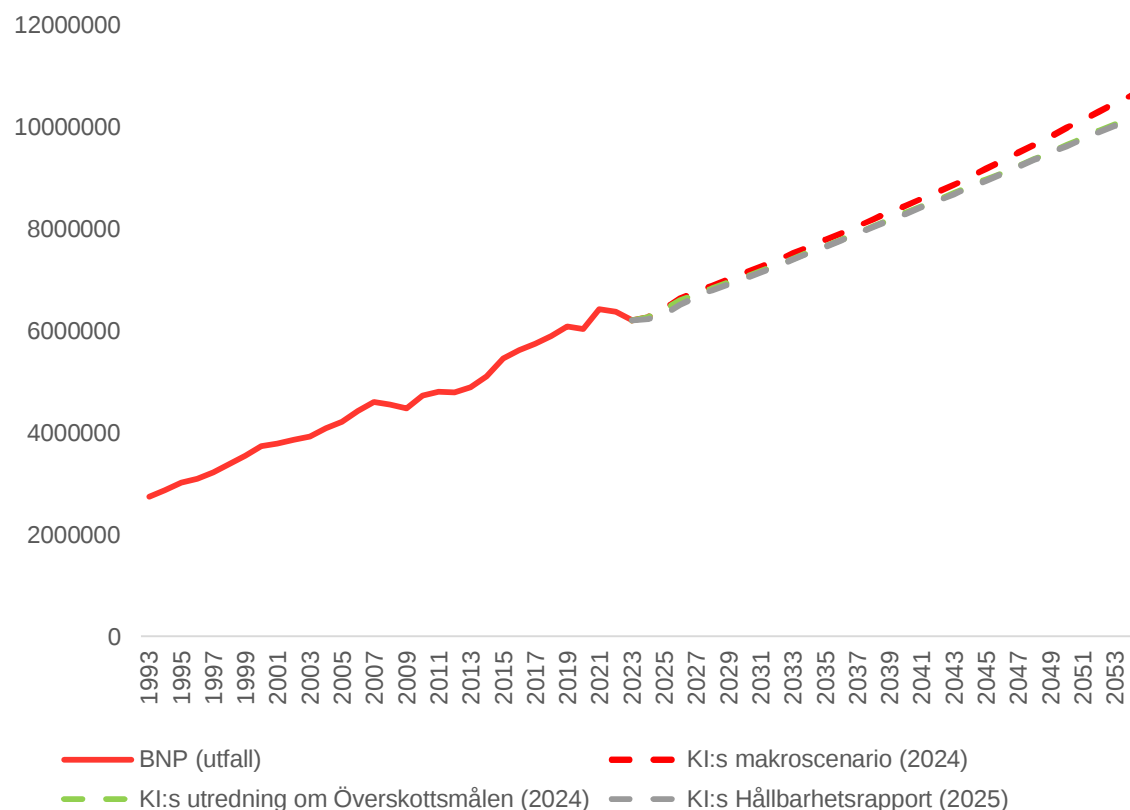

Vilken betydelse utländska turister har för respektive lands ekonomiska utveckling kan besvaras genom att beräkna utländska turisters konsumtion som andel av BNP. Diagrammet visar att utveckling och betydelse skiljer sig åt mellan länderna.

De utländska besökarnas andel av BNP är högst i Danmark och lägst i Finland och Norge. I samtliga länder är förhållandet relativt stabilt även om det finns perioder där de utländska turisternas betydelse för respektive lands BNP såväl ökat som minskat. Som exempel kan utvecklingen i Danmark mellan 2008-2019 lyftas fram. Sverige och Finland följer en liknande trend om än på lägre nivå och, framförallt i Finland, med lite större svängningar. Norge avviker från de övriga genom att utländska turisters andel av BNP minskade från slutet av 1990-talet till omkring år 2015. Därefter skedde en återhämtning och år 2019 befann Norge sig tillbaka på samma nivå som år 2000.

Pandemin påverkade genom nedstängningar alla länderna på likartat sätt. De utländska turisternas andel av BNP minskade mest i Danmark och Finland och minst i Sverige och Norge. Den postpandemiska återhämtningen har varit långsammast i Finland.

Små skillnader i bedömning av framtida tillväxt

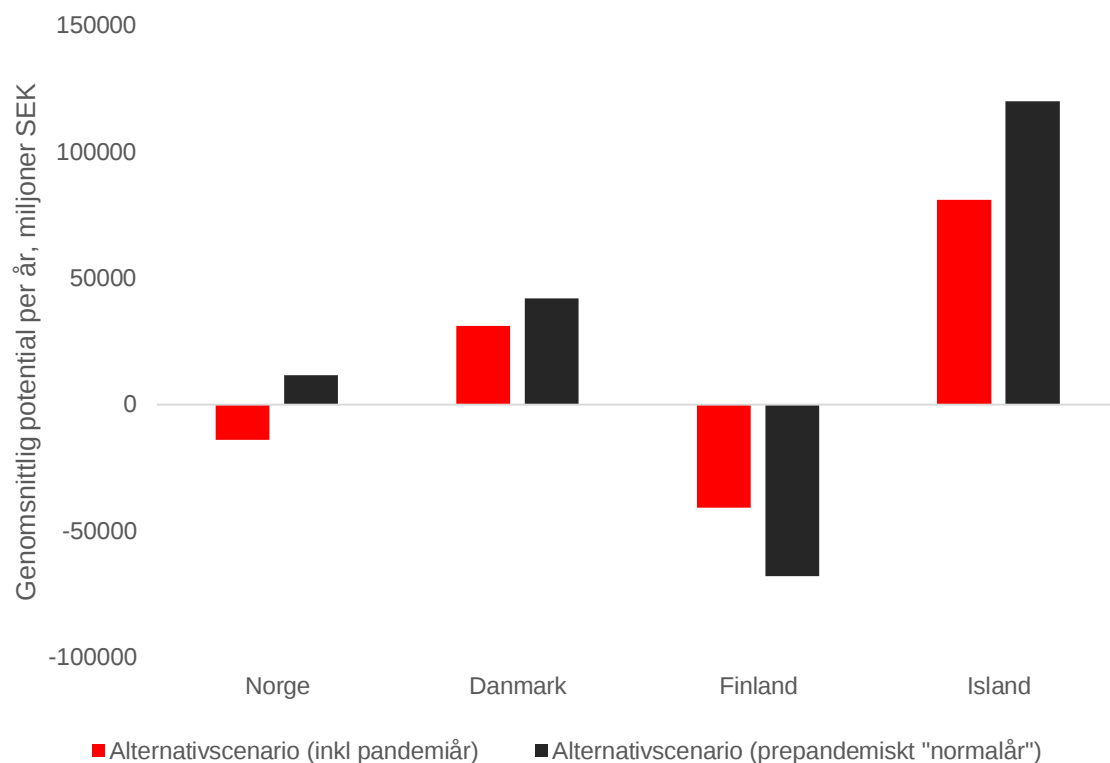

För att göra en bedömning av turistexportens framtida utveckling har WSP baserat sin analys på Konjunkturinstitutets långtidsprognoser/makrosценарier vilka framgår av vidstående diagram.

Den framtida tillväxten skiljer sig något åt i dessa beroende på olika tidpunkter för deras genomförande. Tillväxten förväntas bli starkast enligt KI:s Makrosenario från år 2024. I de övriga scenarierna, som är genomförda vid en senare tidpunkt, förväntas BNP:s utveckling i princip sammanfalla i en något lägre framtida tillväxt. Detta förklaras framförallt av reviderade förväntningar avseende den demografiska utvecklingen. År 2054 förväntas BNP, enligt KI:s utredning om överskottsmålet och KI:s hållbarhetsrapport, vara omkring fem procent lägre än i makrosenariet från år 2024.

Då hållbarhetsrapporten och utredningen om överskottsmålet sammanfaller i nivå och utveckling samt är genomförda vid en senare tidpunkt och med en för genomförandet aktuell demografisk prognos har WSP valt att utgå ifrån dessa vid sin prognos av turistexportens framtida utveckling.

Tid och geografi spelar stor roll för prognosens utfall

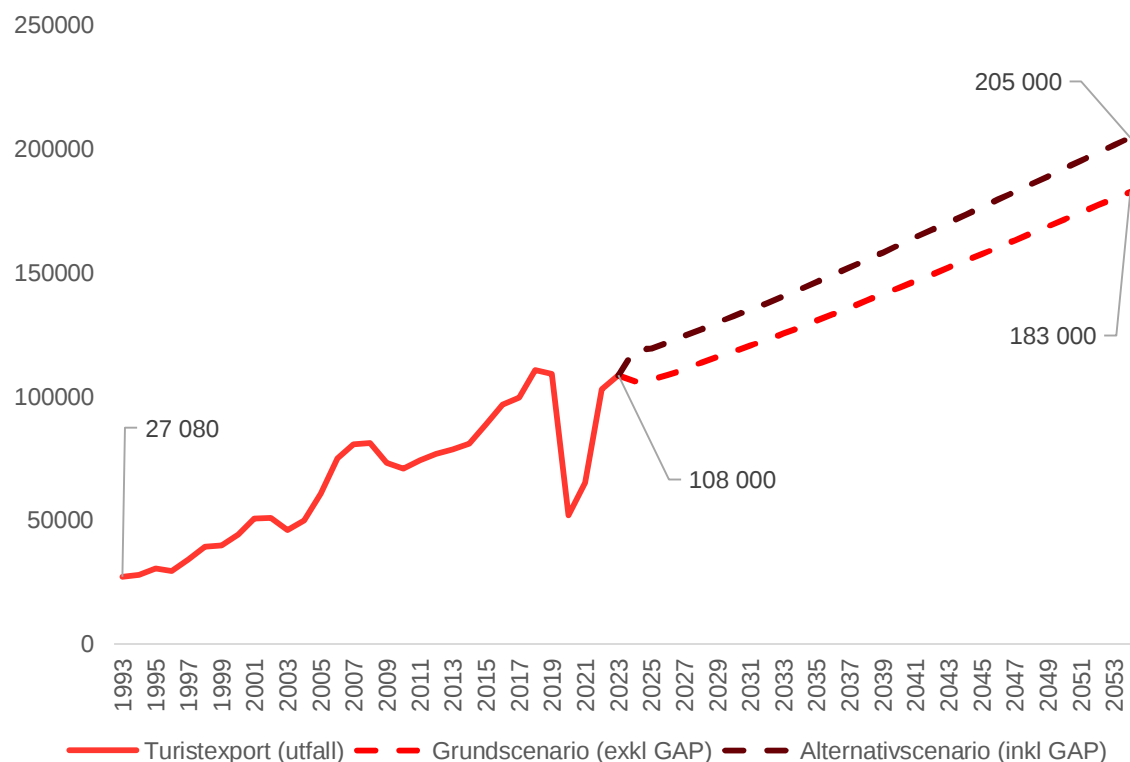
Den övergripande prognosen för de nordiska länderna har brutits upp på enskilda länder i syfte att undersöka vilken potential som finns givet att Sverige i ett framtidsperspektiv följer enskilda länders utveckling. I diagrammet redovisas hur mycket mer eller mindre som utländska turister skulle spendera i Sverige givet att utvecklingen följer något av de enskilda ländernas historiska utveckling.

Resultatet visar att den framtida potentialen är helt beroende av vilket land som läsaren bedömer att vi har potential att följa. Potentialen för utländsk turism bedöms exempelvis uppgå till mellan 30-40 respektive 80-120 miljarder kronor per år beroende på om man utgår ifrån Danmarks eller Islands utveckling. En pessimistisk tolkning vore att låta Sverige följa Finlands utveckling. Resultatet av detta skulle bli att de utländska turisterna skulle spendera 40-70 miljarder kronor mindre per år i svenska turistnäringar.

Även vilken tidsperiod som ligger till grund för att avgöra den strukturella potentialen är av betydelse för tolkningen. Coronakrisens effekter på de utländska turisternas potential påverkar alla länder genom att generellt minska turismvolymen om dessa år inkluderas i prognosperioden. Anledningen till den mindre potentialen är förstås nedstängningar och minskad internationell turism under dessa år. Klarast kommer effekterna till uttryck om man låter Sveriges framtida potential baseras på utvecklingen i Norge.

WSP bedömer att jämförelser av potential baserat på enskilda länders utveckling är mindre lämpligt eftersom resultaten förändras kraftigt både beroende på val av land och tidsperiod. Av denna anledning blir tolkningen av Sveriges framtida potential högst osäker.

Fortsatt tillväxt, men ett gap mot övriga Norden

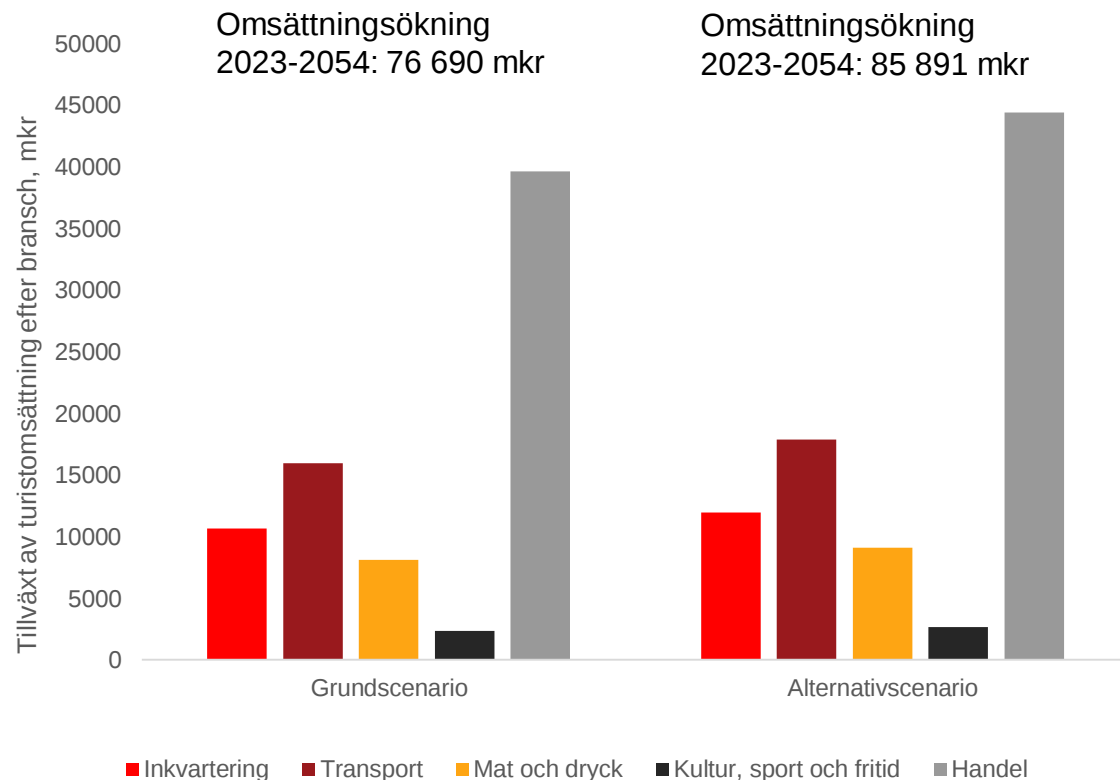

För att bedöma den framtida turistexportens utveckling har ett grundscenario och ett alternativscenario tagits fram med hjälp av regressionsanalys. I grundscenariot har turistexporten antagits vara en funktion av den förväntade framtida BNP-utvecklingen samt turistexportens storlek föregående år. Alternativscenariot skiljer sig från detta så till vida att WSP antagit att resultaten från tidigare genomförd GAP-analys består och är konstant i ett framtidsperspektiv. Detta innebär att alternativscenariot skapats genom att multiplicera nivåerna i grundscenariot med en faktor 1,12.

Figuren visar att turistexporten från Sverige i grundscenariot kan förväntas öka från 108 miljarder kronor år 2023 till omkring 183 miljarder kronor år 2054. Turistexportens framtida tillväxt bedöms således utifrån Konjunkturinstitutets prognoser öka med 75 miljarder kronor under de kommande trettio åren vilket bedöms vara något svagare än den historiska tillväxten under perioden 1993-2023.

I alternativscenariot förväntas turistexporten öka från dagens nivå till drygt 200 miljarder kronor år 2054 vilket pekar på att om svensk turistexport utvecklas i takt med genomsnittet för den historiska differensen till övriga nordiska länder så kan turistexporten förväntas vara omkring 17 miljarder kronor högre varje enskilt år. En jämförelse mellan grund- och alternativscenariot visar att turistbranscherna i Sverige därigenom riskerar att gå miste om sammanlagt 525 miljarder kronor under perioden 2023-2054.

Turismbranscher bedöms växa med olika styrka

Den absoluta tillväxten i de utländska turisternas konsumtion i Sverige har fördelats per bransch baserat på konsumtionens genomsnittliga fördelning under perioden 2013-2023.

Under perioden 2023-2054 bedöms turistomsättningen öka med drygt 74 miljarder kronor enligt grundscenariot och 96 miljarder kronor enligt det alternativa scenariot.

Konsumtionen förväntas öka mest inom handel med varor och andra tjänster där tillväxten förväntas uppgå till mellan 40 och 45 miljarder kronor beroende på scenario. Konsumtionen av handel och övriga tjänster förväntas utgöra drygt 50 procent av den framtida tillväxten..

Inom övriga varugrupper (inkvartering, transporter, mat och dryck samt kultur sport och fritid) förväntas de utländska turisternas konsumtion öka starkast inom transporter där ökningen varierar mellan 16 och 18 miljarder kronor under prognosperioden. De utländska turisternas konsumtion av logi samt mat och dryck förväntas öka mellan 11 och 12 respektive 8-9 miljarder kronor under samma period. Svagast tillväxt förväntas ske i de utländska turisternas konsumtion av kultur, sport och fritid där konsumtionen förväntas öka med omkring 2,5 miljarder kronor i båda scenarierna.

Den förväntade omsättningsökningen såväl totalt som för enskilda varugrupper kan räknas om till en förväntad tillväxt av antalet arbetstillfällen baserat på historisk statistik kring antalet sysselsatta i turistbranscherna samt antaganden om framtida produktivitetsutveckling.

Potential att skapa 15 000 fler jobb

Med hjälp av en regionaliserad input/output-analys (se ovan för en metodbeskrivning) kan vi översätta det alternativa scenariot, närmare bestämt det gap som beskriver den utländska turismens potential i Sverige, till ”branschens” potential att skapa ytterligare arbetstillfällen och produktionsvärden i svenska företag – med fördelning direkta och indirekta effekter samt med regional nedbrytning på länsnivå.

I utgångsläget, det vill säga år 2024, ger en sådan analys vid handen att potentialen uppgår till cirka 9 500 arbetstillfällen, varav knappt 7000 kan kopplas direkt till de företag där de utländska förlägger sin konsumtion. Över tid ökar denna underliggande sysselsättningspotential för att år 2054 uppgå till totalt cirka 15 000 nya jobb.

I absoluta tal är den beräknade sysselsättning potentialen störst i Stockholms län, följt av de två övriga storstadslänen. I relativ mening är det dock de län som i utgångsläget uppvisar det största beroendet av från utlandet inkommande turism för sin sysselsättning som har mest att vinna på att potentialen nyttjas fullt ut, inte minst då Jämtland och Värmland.

Den utländska turismens beräknade sysselsättningspotential. Direkt sysselsättning inom parentes.

Län	2024	2034	2044	2054
01 Stockholms län	3462 (2325)	4028 (2705)	4754 (3193)	5525 (3710)
03 Uppsala län	128 (97)	147 (112)	171 (130)	196 (149)
04 Södermanlands län	91 (63)	103 (72)	119 (83)	136 (95)
05 Östergötlands län	153 (110)	178 (128)	209 (151)	243 (176)
06 Jönköpings län	158 (124)	185 (145)	220 (172)	256 (201)
07 Kronobergs län	134 (101)	156 (118)	185 (140)	215 (163)
08 Kalmar län	173 (137)	204 (162)	244 (193)	286 (227)
09 Gotlands län	72 (54)	85 (64)	101 (76)	119 (89)
10 Blekinge län	79 (61)	93 (72)	111 (86)	130 (101)
12 Skåne län	1108 (814)	1282 (942)	1504 (1105)	1736 (1276)
13 Hallands län	156 (117)	183 (136)	216 (161)	252 (188)
14 Västra Götalands län	1733 (1300)	2007 (1506)	2361 (1771)	2738 (2054)
17 Värmlands län	101 (76)	118 (88)	140 (105)	163 (122)
18 Örebro län	569 (406)	639 (456)	733 (523)	831 (593)
19 Västmanlands län	68 (49)	78 (56)	91 (65)	104 (74)
20 Dalarnas län	197 (159)	233 (188)	278 (225)	327 (264)
21 Gävleborgs län	82 (63)	95 (74)	112 (87)	130 (100)
22 Västernorrlands län	100 (76)	116 (88)	137 (104)	159 (121)
23 Jämtlands län	363 (285)	423 (332)	497 (391)	574 (451)
24 Västerbottens län	237 (187)	276 (218)	326 (257)	380 (299)
25 Norrbottens län	375 (308)	436 (359)	515 (424)	600 (493)
Riket	9538 (6913)	11065 (8020)	13024 (9441)	15099 (10946)

Produktionspotential på 280 miljarder fram till 2054

Bedömningen är alltså att den utländska turismen inom tre decennier skulle kunna generera ytterligare 15 000 arbetstillfällen, givet att gapet gentemot de övriga nordiska länderna sluts.

Motsvarande potential vad gäller produktionen (förädlingsvärdet) i näringslivet bedöms år 2054 uppgå till 11 miljarder kr, varav drygt 6 miljarder kr kan hänföras till direkta effekter som uppstår i de företag där konsumtionen sker. Totalt, summerat över hela perioden 2024-2054, beräknas produktionspotentialen uppgå till cirka 280 miljarder kr.

Vi kan notera att potentialen avseende förädlingsvärde är omkring hälften av det aktuella årets beräknade potential avseende konsumtion (22 miljarder kr). Att skillnaden i potential mellan konsumtion och förädlingsvärde är så betydande beror på ett relativt stort importinnehåll i de insatsleveranser som sker till de branscher som påverkas - direkt eller indirekt - av den utländska turismen.

Den utländska turismens beräknade produktionspotential. Direkt effekt inom parentes. Miljoner kr i 2023 års priser.

Län	2024	2034	2044	2054
01 Stockholms län	2646 (1309)	3004 (1486)	3507 (1735)	4057 (2007)
03 Uppsala län	92 (54)	110 (65)	131 (78)	153 (91)
04 Södermanlands län	68 (36)	77 (40)	89 (47)	102 (53)
05 Östergötlands län	109 (60)	130 (72)	155 (86)	181 (100)
06 Jönköpings län	109 (70)	130 (83)	155 (100)	181 (116)
07 Kronobergs län	102 (66)	118 (77)	139 (90)	159 (103)
08 Kalmar län	121 (80)	143 (95)	171 (113)	199 (132)
09 Gotlands län	51 (31)	59 (36)	70 (42)	81 (49)
10 Blekinge län	56 (36)	66 (42)	78 (50)	91 (58)
12 Skåne län	821 (483)	970 (570)	1153 (678)	1343 (789)
13 Hallands län	113 (66)	134 (78)	160 (93)	186 (108)
14 Västra Götalands län	1228 (724)	1429 (843)	1683 (993)	1947 (1149)
17 Värmlands län	70 (41)	83 (49)	100 (59)	117 (69)
18 Örebro län	440 (245)	515 (287)	604 (337)	691 (385)
19 Västmanlands län	50 (28)	59 (33)	70 (39)	82 (45)
20 Dalarnas län	132 (89)	157 (107)	188 (128)	220 (150)
21 Gävleborgs län	57 (35)	68 (42)	82 (50)	95 (59)
22 Västernorrlands län	72 (43)	86 (50)	102 (60)	119 (70)
23 Jämtlands län	286 (200)	337 (235)	398 (278)	460 (321)
24 Västerbottens län	160 (105)	185 (121)	217 (142)	251 (164)
25 Norrbottens län	241 (168)	280 (195)	329 (229)	381 (265)
<i>Riket</i>	7023 (3968)	8139 (4606)	9581 (5426)	11095 (6284)

Slutsatser utländsk turism i ett framtidsperspektiv

- Givet att turismexporten följer den framtida BNP utvecklingen förväntas turismexporten öka från drygt 100 miljarder kronor år 2023 till drygt 180 miljarder kronor år 2054 vilket motsvarar en tillväxt om 74 miljarder kronor.
- I ett alternativscenario, där svensk turismexport förväntas stänga gapet mot övriga nordiska länder, förväntas turismexporten öka från dagens nivå till omkring 205 miljarder kronor.
- Tillväxten i ett sådant scenario uppgå till drygt 96 miljarder kronor och vara något starkare än det historiska utfallet.
- Oavsett scenario förväntas en majoritet av den framtida turismexporten tillfalla detaljhandeln, transportsektorn, logi samt café och restaurangnäringarna – analogt med var den tillkommande sysselsättningen förväntas uppstå.
- Sysselsättningspotentialen, att Sverige istället lyckas prestera i nivå med snittet i Norden, motsvarar 2024 cirka 9 500 arbetstillfällen, varav knappt 7000 kan kopplas direkt till de företag där de utländska förlägger sin konsumtion.
- I relativ mening är det de län med störst ”beroende” av utländsk inkommande turism som har mest att vinna – exempelvis Jämtland, Värmland och Gotland.
- Över tid ökar denna underliggande sysselsättningspotential för att år 2054 uppgå till totalt cirka 15 000 nya jobb, givet att gapet gentemot snittet i de övriga nordiska länderna sluts.
- Motsvarande potential vad gäller produktionen (förädlingsvärdet) i näringslivet bedöms år 2054 uppgå till 11 miljarder kr.
- Totalt, summerat över hela perioden 2024-2054, beräknas produktionspotentialen uppgå till cirka 280 miljarder kr.